CHRISTINE STIX-HACKL
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2006. május 18. [1]

I – Bevezetés

1. A Verwaltungsgericht Sigmaringen (Németország) által előterjesztett előzetes döntéshozatali kérelem az 590/85/EGK rendelettel [2] módosított 857/84/EGK rendelet [3] 7. cikkének és az 1546/88/EGK rendelet [4] 7. cikkének értelmezésére irányul.

II – Jogi háttér

A – *Közösségi jog*

2. A kérdés lényegében arra vonatkozik, hogy egy földhaszonbérleti szerződés bérlője megtarthatja-e a tej referenciamennyiségét a szerződés önkéntes felmondása után, ha a tulajdonos saját maga nem tejtermelő, és nem is tervezi a termelés megkezdését vagy a föld tejtermelő részére történő bérbeadását.

3. A Közösségben a tej túltermelése miatt 1984-ben a tej- és tejtermékpiac közös szervezéséről szóló 804/68/EGK tanácsi rendelet módosításáról szóló, 1984. március 31-i 856/84/EGK tanácsi rendelet [5] kiegészítő illetéket vezetett be a tejtermelésben. A 856/84 rendelettel módosított, a tej- és tejtermékpiac közös szervezéséről szóló, 1968. június 27-i 804/68/EGK tanácsi rendelet [6] 5c. cikke értelmében a még meghatározandó referenciamennyiséget meghaladó tejmennyiségre kiegészítő illetéket kell kivetni.

1 – Eredeti nyelv: német.

2 – A 804/68/EGK rendelet 5c. cikkében említett illetéknek a tej- és tejtermékágazatban történő alkalmazására vonatkozó általános szabályok elfogadásáról szóló, 1984. március 31-i 857/84/EGK tanácsi rendelet módosításáról szóló, 1985. február 26-i 590/85/EGK tanácsi rendelet (HL L 68., 1. o.).

3 – A 804/68/EGK rendelet 5c. cikkében említett illetéknek a tej- és tejtermékágazatban történő alkalmazására vonatkozó általános szabályok elfogadásáról szóló, 1984. március 31-i 857/84/EGK tanácsi rendelet (HL L 90., 13. o.).

4 – A 804/68/EGK rendelet 5c. cikkében említett kiegészítő illeték részletes alkalmazási szabályainak megállapításáról szóló 1988. június 3-i bizottsági rendelet (HL L 139., 12. o.).

5 – HL L 90., 10. o.

6 – A tej- és tejtermékpiac közös szervezéséről szóló rendelet (HL L 148., 13. o.).

4. A 857/84 rendelet állapítja meg a 804/68 rendelet 5c. cikkében említett illetéknek a tej- és tejtermékágazatban történő alkalmazására vonatkozó általános szabályokat.

5. Az 590/85 rendelettel módosított 857/84 rendelet 7. cikke ekként rendelkezik:

„(1) Valamely gazdaság értékesítés, bérbeadás vagy öröklés útján történő átszállása esetén a megfelelő referenciamennyiség a még meghatározandó részletes szabályok szerint részben vagy teljes egészében a vevőre, a bérlőre vagy az örökösre száll át.

A földek hatóságokra történő és/vagy közérdekű célú átruházása esetén, a (3) bekezdés második albekezdésének sérelme nélkül a tagállamok akként rendelkezhetnek, hogy az átruházás tárgyát képező valamely gazdaságnak vagy a gazdaság egy részének megfelelő referenciamennyiség egy részét vagy egészét a volt termelő részére jóváírják, amennyiben a tejtermelést folytatni kívánja.

[...]

(4) Abban az esetben, ha a földhaszonbérlet futamideje lejár, és a bérlő nem jogosult a bérlet hasonló feltételek szerinti meghosszabbítására, a tagállamok akként rendelkezhetnek, hogy a bérlet tárgyát képező üzemre irányadó referenciamennyiség egy részét vagy egészét a volt bérlő részére jóváírják, amennyiben a tejtermelést folytatni kívánja.

(5) A jelen cikk végrehajtási szabályait a 804/68/EGK rendelet 30. cikkében meghatározott eljárásban kell megállapítani." [nem hivatalos fordítás]

6. E tekintetben az 1546/88 rendelet 7. cikke az alábbi végrehajtási szabályokat tartalmazza:

„A 857/84/EGK rendelet 7. cikkének alkalmazása szempontjából és e cikk (3) bekezdésének sérelme nélkül a termelők és vevők által az A és B képletek alkalmazásával szerzett referenciamennyiségek és a közvetlenül fogyasztásra értékesítő termelők referenciamennyiségei az alábbi feltételek mellett szállnak át:

1) valamely gazdaság egészének értékesítés, bérbeadás vagy öröklés útján tör-

téno átszállása esetén a megfelelő referenciamennyiség arra a termelőre száll át, aki átveszi a gazdaságot;

2) a gazdaság egy vagy több részének értékesítése, bérbeadása vagy öröklése esetén az adott referenciamennyiség a tejtermelésre használt területek szerint vagy a tagállamok által meghatározott más objektív kritériumok szerint kerül felosztásra a gazdaságot átvevő termelők között. A tagállamok figyelmen kívül hagyhatják azokat az átruházott gazdaságrészeket, amelyeknek a tejtermelésre használt területe nem éri el a tagállamok által meghatározandó minimumterületet. A referenciamennyiség e területekre eső részét teljes egészében hozzá lehet adni a tartalékmennyiséghez;

3) az 1. és 2. pontok és a negyedik albekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell a különböző nemzeti szabályozásoknak megfelelően a termelők számára hasonló joghatásokat eredményező átruházást megvalósító egyéb esetekre is;

4) a 857/84/EGK rendelet 7. cikk (1) bekezdése második albekezdésének és (4) bekezdésének alkalmazása esetén, amely egyrészről a földnek hatóságokra történő és/vagy közérdekű célú átruházására, másrészről a lejárt futamidejű és hasonló feltételek szerint nem meghosszabbítható földhaszonbérletre vonatkozik, – az esettől függően – az átruházás vagy a bérlet tárgyát képező valamely gazdaságnak vagy a gazdaság egy részének megfelelő referenciamennyiség egy részét vagy egészét az érintett termelő részére jóvá kell írni, amennyiben a termelő a tejtermelést folytatni kívánja, feltéve hogy a referenciamennyiség ily módon jóváírt összege és az azon gazdaságnak megfelelő összege, amelyet átvesz, vagy amelyen termelést folytat, nem haladja meg azt a referenciamennyiséget, amellyel a föld átruházása vagy a földhaszonbérlet lejárta előtt rendelkezett.

A tagállamok a referencia-időszakban történt átruházások esetében alkalmazhatják az 1., 2. és 4. pont rendelkezéseit. [nem hivatalos fordítás]

[...]".

7. A tej- és tejtermékágazatban kiegészítő illeték megállapításáról szóló, 1992. december 28-i 3950/92/EGK tanácsi rendeletet[7], amely 1994. április 1-jén lépett hatályba, a 857/92 rendeletet hatályon kívül helyezte, és annak helyébe lépett.

7 – HL L 405., 1. o.

8. A 3950/92 rendelet 7. cikkének (1) bekezdése szerint:

„A gazdaság rendelkezésére álló referenciamennyiség adásvétel, bérbeadás, vagy öröklés útján történő átszállás esetén a gazdasággal együtt átszáll az azt átvevő termelőkre, a tagállamok által meghatározandó részletes szabályok szerint, figyelembe véve a tejtermelésre használt területet vagy más objektív kritériumokat és adott esetben a felek közötti megállapodást. A referenciamennyiségnek azt a részét, amely adott esetben nem száll át a gazdasággal, hozzá kell adni a nemzeti tartalékmennyiséghez. [nem hivatalos fordítás]

[...]"

B – *Nemzeti szabályozás*

9. A Németországi Szövetségi Köztársaság a referenciamennyiségek odaítélését a legutóbb az 1996. március 25-i 33. módosító rendelettel (33. Änderungsverordnung) [8] módosított, a garantált tejmennyiségekről szóló 1994. március 21-i rendeletben (Milchgarantiemengenverordnung, a továbbiakban: MGVO) [9] szabályozza.

10. Az MGVO 7. §-a a következőképpen rendelkezik:

„(3a) Amennyiben egy vállalkozásnak a tejtermelésre használt részeit 1984. szeptember 30. után adják vissza a bérbeadónak egy 1984. április 2-át megelőzően kötött bérleti szerződés alapján, 5 hektár átengedett mennyiségig nem lehet referenciamennyiséget átruházni; az 5 hektárt meghaladó területre eső referenciamennyiség fele a bérbeadót illeti, aminek mennyisége nem haladhatja meg a 2500 kg-ot hektáronként. Nem alkalmazható ez a rendelkezés, ha a bérbeadó és a bérlő egy eltérési záradékot fogadott el, illetőleg ha a szerződést a bérlő mondja fel, vagy a bérbeadó igazolja, hogy saját maga, házastársa vagy gyermekei részére van szüksége a tejtermelői referenciamennyiségre; ilyen esetben a bérbeadó részére átruházható referenciamennyiség felső határa 5000 kg. hektáronként. A bérbeadóra az első vagy a második mondatban meghatározott arány szerint átruházott referenciamennyiség, amennyiben azt a 857/84/EGK rendelet 3a. cikke (1) bekezdésének utolsó albekezdése és a 3. cikk első mondatának második változata alapján ítélték oda, felszabadul a Németországi Szövetségi Köztársaság javára, ha az átruházás az 1. cikkben említett jogi aktusokban az arra előírt határidő lejárta előtt történt. Az első mondatban említett referenciamennyiségek átruházása nem érinti azokat a referenciamennyiségeket, amelyeket felszabadítottak és ellenszolgáltatás fejében ítéltek oda a bérlőnek a tejtermelés felhagyása után fizetendő támogatásról szóló

8 – BGBl. 1996. I., 535. o.
9 – BGBl. 1994. I., 586. o.

német törvény (Milchaufgabevergütungsgesetz) 2a. cikke (4) bekezdése ötödik mondatának és 2a. cikke (3) bekezdésének együttes rendelkezései alapján.

[...]"

III – A tényállás, az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

11. Konrad Leiprecht, a bérbeadó 1980. november 15-én Alois Kibler, az alapügy felperese (a továbbiakban felperes) apjának bérbe adott 4,01 hektár tejtermelésre szánt legelőt.

12. A felperes, aki időközben az apja helyébe lépett, 1992. november 30-án felmondta a földhaszonbérleti szerződést. Ezt megelőzően tejkvótájának egy részét Manfred Ott részére alhaszonbérletbe adta.

13. 2002. december 16-án K. Leiprecht, a bérbeadó, kérte a ravensburgi Amt für Landwirtschaft, Landschafts- und Bodenkulturtól (mezőgazdasági hivatal, a továbbiakban: ALLB), hogy állítson ki számára igazolást a haszonbérletbe adott föld visszaadása miatt hozzá visszakerülő tej-referenciamennyiség mértékéről. A kérelmében kifejtette, hogy ő maga nem tejtermelő, és hozzáfűzte, hogy nem áll szándékában ilyen tevékenységbe kezdeni.

14. 2003. május 5-én az ALLB igazolást állított ki, amelyben egyrészt 2003. április 1-jétől a tejtermelésre használt 4,0166 hektár legelő visszaadása miatt 4391,28 kg hektáronkénti referenciamennyiséget ítélt oda K. Leiprecht számára, másrészt átmenetileg 11 817 kg-os szállítási referenciamennyiséget igazolt 4,08%-os zsír referenciarátával.

15. Manfred Ott, az alhaszonbérlő, csupán azt kifogásolta ezen határozatban, hogy az hibásan határozta meg a zsír referenciatartalmat, míg a felperes és K. Leiprecht keresetet nyújtott be az ALBB határozatával szemben.

16. A Regierungspräsidium Tübingen 2004. április 27-i határozatával elutasította ezt a keresetet. Határozatának alátámasztására lényegében azt fejtette ki, hogy az ügy jogi értékelésének az 1992. november 30-án

hatályos közösségi jogszabályokon kell alapulnia. Úgy ítélte, hogy ennélfogva a 857/84 rendeletet kell alkalmazni, és emiatt a Thomsen-ügyben 2002. június 20-án hozott ítélet[10], amely a 3950/92 rendelet értelmezésére irányul, nem alkalmazható.

17. 2004. május 25-én a felperes keresetet nyújtott be ezen határozat ellen. Keresete alátámasztására lényegében azt adja elő, hogy a haszonbérletbe adott földterület visszaadása időpontjában sem Manfred Ott, sem K. Leiprecht nem volt tejtermelő. Álláspontja szerint a Thomsen-ügyben hozott ítélet valamennyi, a 857/84 rendelet 7. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartozó ügyre alkalmazható, annál is inkább, mivel a tej kiegészítő illetékének alkalmazási szabályaira vonatkozó 804/68 rendelet 5c. cikkét kell alkalmazni, amely a „termelő" fogalmát a terület és a referenciamennyiség átruházásától függően határozza meg.

18. A Land Baden-Württemberg, az alapügy alperese (a továbbiakban: alperes) fenntartja, hogy a referenciamennyiségek átvevőjének a tejtermelői jogállása nem meghatározó. Úgy véli, hogy a tejtermelő kifejezés nem található meg, az 590/85 rendelettel módosított 857/84 rendelet 7. cikkének (1) bekezdésében. Álláspontja szerint először csak a 3950/92 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése írja elő, hogy a bérbeadónak a referenciamennyiség a haszonbérleti szerződés lejáratakor történő megszerzéséhez termelőnek kell lennie.

19. A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az ítélkezési gyakorlat nem ad világos és egyértelmű választ arra a kérdésre, hogy a referenciamennyiség bérbeadó által történő megszerzésének e jogállás meglététől függ-e. Igenlő válasz esetén fennmarad a kérdés, hogy a referenciamennyiséget akkor is megszerzi-e a bérbeadó, ha a haszonbérleti szerződés önként került felmondásra.

20. E körülmények között a Verwaltungsgericht Sigmaringen a Bíróság Hivatalához 2005. július 6-án benyújtott, 2005. május 12-i előzetes döntéshozatal iránti kérelmében a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Valamely tagállam nemzeti szabályozása, amely előírja, hogy valamely gazdaság haszonbérbe vett részének a visszaadása esetén, a haszonbérlő vállalkozásának tejtermelésre fordított területeire vonatkozó referenciamennyiség a gazdaság visszaadott részével együtt visszakerül a bérbeadóhoz, még akkor is ha a visszaadás időpontjában a bérbeadó már nem tejtermelő, nem tervezi a tejtermelés újrakezdését és nem áll szándékában a mezőgazdasági területet tejtermelőnek újra bérbe adni, összeegyeztethető-e az 590/85/EGK rendelettel módosított 857/84/EGK rendelet 7. cikkének (1) bekezdésével, valamint az 1546/88/EGK rendelet 7. cikkének 2., 3. és 4. pontjával?

10 – C-401/99. sz. ügy (EBHT 2002., I-5775. o.).

2) Az első kérdésre adott nemleges válasz esetén, valamely tagállam nemzeti szabályozása, amely előírja, hogy a referenciamennyiség a haszonbérleti jogviszony megszűnésekor teljes egészében a gazdaság e részének haszonbérlőjénél marad, összeegyeztethető-e az 590/85/EGK rendelettel módosított 857/84/EGK rendelet 7. cikkének (1) bekezdésével, valamint az 1546/88/EGK rendelet 7. cikkének 4. pontjával, még akkor is ha a haszonbérleti jogviszony megszüntetése önként történt?"

IV – Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésről

21. Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy az előzetes döntéshozatali eljárás révén a nemzeti bíróság és a Bíróság között létrejött igazságügyi együttműködés keretében ez előbbi állapítja meg és mérlegeli az ügy tényállását, míg a Bíróság szolgáltatja az értelmezésnek a nemzeti bíróság előtt folyamatban lévő ügy elbírálásához szükséges elemeit. [11]

22. Előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy a tej kiegészítő illetékére vonatkozó, a 3950/92 rendelet hatálybalépése előtt alkalmazandó közösségi jogi szabályozás – különösen az 590/85 rendelettel módosított 857/84 rendelet és az 1546/88 rendelet – rendelkezései szerint valamely gazdaság bérelt részének visszaadása esetén a bérlő által tejtermelésre használt területre eső referenciamennyiség még akkor is visszakerülhet-e a bérbeadóhoz, ha ez utóbbi már nem tejtermelő, és nem tervezi ilyen tevékenység végzését, továbbá nem áll szándékában ismét tejtermelőnek bérbe adni az érintett vállalkozást.

23. A Thomsen-ügyben hozott ítéletben a Bíróság úgy ítélte, hogy a tejtermelő gazdaságra kötött mezőgazdasági haszonbérleti szerződés lejáratakor az ahhoz kapcsolódó referenciamennyiség elvben csak akkor szállhat át teljes mértékben vagy részben a haszonbérbe adóra, ha ő termelőnek minősül, kész tejtermelői tevékenységet folytatni, vagy a rendelkezésére álló referenciamennyiséget termelőnek minősülő személyre átruházza. [12]

24. Ugyanakkor a jelen alapügyben kétséges, hogy a haszonbérletbe adott földterülethez kapcsolódó referenciamennyiség megszerzése ténylegesen a termelői minőségtől függ-e, mivel a Thomsen-ügyben hozott

11 – Lásd különösen a 139/85. sz. Kempf-ügyben 1986. június 3-án hozott ítélet (EBHT. 1986., 1741. o.) 12. pontját; a C-332/88. sz. Alimenta-ügyben 1990. május 22-én hozott ítélet (EBHT 1990., I-2077. o.) 9. pontját, valamint a C-51/96. és C-191/97. sz., Deliège egyesített ügyekben 2000. április 11-én hozott ítélet (EBHT 2000., I-2549. o.) 50. pontját.

12 – A fenti 10. lábjegyzetben hivatkozott ítélet 41., 45. és 46. pontja.

ítélet a 3950/92 rendelet hatálya alatt jött létre, amelynek 7. cikk (1) bekezdése kifejezetten a „termelő" kifejezést használja, ellentétben a jelen ügyben alkalmazandó 590/85 rendelettel módosított 857/84 rendelettel.

25. E különbség jelentőségére vonatkozóan emlékeztetek arra, hogy a Bíróság a 3950/92 rendelet értelmezésénél több alkalommal arra az elvre támaszkodott, mely szerint egy referenciamennyiség csak akkor ruházható át mezőgazdasági vállalkozóra, ha ez utóbbinak termelői jogállása van. [13]

26. Ez az elv már a tej kiegészítő illetékét érintő közösségi szabályozás általános rendszeréből is következik, [14] arra ráadásul – amint azt a Bizottság is kifejtette – a Bíróság már a Thomsen-ügyben hozott ítélet előtt hivatkozott a 857/84 rendelet megfelelő rendelkezéseinek értelmezésekor. [15]

27. Ennek megfelelően nem a 3950/92 rendeleten alapul a Bíróság által a Thomsen-ügyben hozott ítéletben kialakított értelmezése, mely szerint egy referenciamennyiség csak akkor ruházható át a haszonbérbe adóra, ha ez utóbbi termelőnek minősül, kész tejtermelői tevékenységet folytatni, vagy a rendelkezésére álló referenciamennyiséget termelőnek minősülő személy részére átruházni, hanem a tej kiegészítő illetékére vonatkozó szabályozás alapjául szolgáló általános alapelven és különösen a 857/84 és az 1546/88 rendeleten. Ennélfogva a Bíróság által a Thomsen-ügyben hozott ítéletében tett megállapítás a jelen ügyben is alkalmazható.

28. A fenti indokok alapján az első előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 590/85/EGK rendelettel módosított 857/84 rendelet 7. cikkének (1) bekezdését és az 1546/88 rendelet 7. cikke első bekezdésének 1., 3. és 4. pontját úgy kell értelmezni, hogy valamely gazdaság haszonbérbe vett részének a visszaadása esetén, a haszonbérlő vállalkozásának tejtermelésre fordított területeire vonatkozó referenciamennyiség a gazdaság visszaadott részével együtt nem kerülhet vissza a bérbeadóhoz, ha a visszaadás időpontjában a bérbeadó már nem tejtermelő, nem tervezi a tejtermelés újrakezdését, és nem áll szándékában a mezőgazdasági területet tejtermelőnek újra bérbe adni.

V – A előzetes döntéshozatalra előterjesztett, második kérdésről

29. A előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésével a kérdést előterjesztő

13 – Ugyanott, 32. és 39. pont.

14 – Ugyanott.

15 – Lásd a C-341/89. sz. Ballmann-ügyben 1991. január 15-én hozott ítélet (EBHT 1991., I-25. o.) 9. pontját és a C-15/95. sz., EARL de Kerlast ügyben 1997. április 17-én hozott ítélet (EBHT 1997., I-1961. o.) 24. pontját.

bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy az első kérdésre adott nemleges válasz esetén az 590/85 rendelettel módosított 857/84 rendelet, valamint az 1546/88 rendelet értelmében a haszonbérleti jogviszony megszűnésekor a referenciamennyiség teljes egészében a gazdaság e részének haszonbérlőjénél marad-e, ha a haszonbérleti jogviszonyt önként mondták fel.

30. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a referenciamennyiségek teljes rendszere a 857/84 rendelet 7. cikkén és a 1546/88 rendeletben meghatározott alapelven alapul, melyek szerint a referenciamennyiség a bérelt földek arányában kerül odaítélésre, és ennek megfelelően átruházni is az odaítélés alapját képező földekkel együtt lehet. [16]

31. Ennélfogva a referenciamennyiséget elvileg csupán a gazdaság azon földterületeivel együtt lehet átruházni, amelyre tekintettel azt juttatták, és csak akkor, ha az átruházás megfelel a 857/84 rendelet 7. cikkének és az 1546/88 rendeletnek. Más szóval a referenciamennyiségek rendszere – a közösségi jogban meghatározott kivételekkel – kizárja a referenciamennyiségek önálló átruházását. [17]

32. A jelen esetben szigorúan csak az 590/85 rendelettel módosított 857/84 rendelet 7. cikkének (4) bekezdésében – amelynek végrehajtási szabályait az 1546/88 rendelet 7. cikk első albekezdés 4. pontja tartalmazza – meghatározott kivétel támogatható. [18]

33. A 857/84 rendelet 7. cikkének (4) bekezdése értelmében a tagállamok akként rendelkezhetnek, hogy a referenciamennyiség a volt bérlőt illeti. Függetlenül attól, hogy – amint arra a német kormány rámutatott – a Németországi Szövetségi Köztársaság nem élt ezzel a lehetőséggel, e rendelkezés szövegéből is kiderül, hogy azon esetekre is vonatkozik, amikor a nem meghosszabbítható földhaszonbérleti szerződés lejáratakor a bérlő a tejtermelést folytatni kívánja.

34. Emellett, amint az az 590/85 rendelet hatodik preambulumbekezdéséből kitűnik, ez a rendelkezés – amely csak megszorítóan értelmezhető, mivel kivételt jelent az alól az általános szabály alól, amely szerint a referenciamennyiséget csupán a gazdaság azon földterületeivel együtt lehet átruházni, amelyre azt juttatták – azért került bele a 857/84 rendeletbe, hogy így elkerülhetőek legyenek azok a káros gazdasági és társadalmi következmények, amelyek ezen szabály alkalmazása során a mezőgazdasági

16 – Lásd e tekintetben különösen a fenti 15. lábjegyzetben hivatkozott EARL de Kerlast ügyben hozott ítélet 17. pontját és a C-463/93. sz., St. Martinus Elten ügyben 1997. január 23-án hozott ítélet (EBHT 1997. I-255. o.) 24. pontját; lásd még a C-98/91. sz. Herbrink-ügyben 1994. január 27-én hozott ítélet (EBHT 1994., I-223. o.) 13. pontját és a C-189/92. sz. Le Nan-ügyben 1994. január 27-én hozott ítélet (EBHT 1994. I-261. o.) 12. pontját.

17 – Lásd a fenti 15. lábjegyzetben hivatkozott EARL de Kerlast ügyben hozott ítélet 19. pontját.

18 – Lásd a fenti 16. lábjegyzetben hivatkozott Herbrink-ügyben hozott ítélet 14. pontját.

földhaszonbérlet tejtermelő tevékenységét folytatni kívánó bérlőjét a szerződés lejáratakor érheti.

35. Amint azt a Bizottság – véleményünk szerint jogosan – előadta, ezen kivétel rendeltetéséből adódik, hogy egy olyan bérlő, aki – mint a jelen esetben is – önkéntesen mondja fel a bérleti szerződését, nem jogosult ugyanolyan védelemre, mint az, akinek bérleti szerződése lejár, és nem kérheti annak azonos feltételek mellett történő meghosszabbítását.

36. Mindebből következik, hogy az 590/85 rendelettel módosított 857/84 rendelet 7. cikkének (4) bekezdésében foglalt kivétel nem alkalmazható a jelen ügyben.

37. Következésképp úgy kell válaszolni az előzetes döntéshozatalra előterjesztett, második kérdésre, hogy a 857/84 rendelet 7. cikkének (1) bekezdését és az 1546/88 rendelet 7. cikke első bekezdésének 4. pontját úgy kell értelmezni, hogy a referenciamennyiség a haszonbérleti jogviszony megszűnésekor nem maradhat a gazdaság e részének haszonbérlőjénél, ha a haszonbérleti jogviszony megszüntetése önként történt.

38. A jelen ügy körülményei között a haszonbérletbe adott földterülethez kapcsolódó referenciamennyiség az ehhez szükséges feltételek hiányában nem kerülhet sem a bérlőhöz, aki nem rendelkezik tejtermelői jogállással, sem a bérbeadóhoz, aki a haszonbérletet önként szüntette meg. A német kormány és a Bizottság javaslatának megfelelően ez esetben az érintett referenciamennyiséget a tartalék nemzeti kvótához kell hozzáadni, majd pedig újból szétosztani.

VI – A költségekről

39. A német kormány és a Bizottság költségei nem téríthetők meg. Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egyik eljárási kérdésére irányul, ez a bíróság dönt a költségekről.

VII – Végkövetkeztetések

40. Az ismertetett indokok alapján javaslom, hogy a Bíróság a hozzá előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre az alábbi válaszokat adja:

„1. Az 590/85/EGK rendelettel módosított 857/84 tanácsi rendelet 7. cikkének (1) bekezdését és az 1546/88/EGK rendelet 7. cikke első bekezdésének 1., 3. és 4. pontját úgy kell értelmezni, hogy valamely gazdaság haszonbérbe vett részének a visszaadása esetén, a haszonbérlő vállalkozásának tejtermelésre fordított területeire vonatkozó referenciamennyiség a gazdaság visszaadott részével együtt nem kerülhet vissza a bérbeadóhoz, ha a visszaadás időpontjában a bérbeadó már nem tejtermelő, nem tervezi a tejtermelés újrakezdését, és nem áll szándékában a mezőgazdasági területet tejtermelőnek újra bérbe adni.

2. A 857/84 rendelet 7. cikkének (1) bekezdését és az 1546/88 rendelet 7. cikke első bekezdésének 4. pontját úgy kell értelmezni, hogy a referenciamennyiség a haszonbérleti jogviszony megszűnésekor nem maradhat a gazdaság e részének haszonbérlőjénél, ha a haszonbérleti jogviszony megszüntetése önként történt."